

*Ksenija Fučkar Reichel
Jelka Gošnik
Jure Vulić*

Originalni znanstveni rad

INTERESI STUDENATA/ICA PRIRODOSLOVNO- MATEMATIČKOG FAKULTETA ZA TEORETSKE KINEZIOLOŠKE TEME

1. UVOD

Nove generacije mladih ljudi dolaskom na visoka učilišta donose i nove životne ritmove, zanimaju ih nove kompetencije, imaju drugačije interese i stavove o nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture kao i životnu filozofiju.

Na početku svake akademske godine provodi se s studentima/cama prvog semestra preddiplomskog studija uvodno predavanje gdje ih se upozna na koji način se odvija nastava Tjelesne i zdravstvene kulture, koje kineziološke aktivnosti mogu birati, kako pravilno vježbati te način stjecanja zdravih navika. Kako je predmet Tjelesna i zdravstvena kultura na visokim učilištima nadogradnja nakon osnovne i srednje škole, nije zanemarivo i daljnje promicanje važnosti redovnog bavljenja tjelesnom aktivnošću te uz to pružati i teoretska znanja o zdravlju, ljudskom tijelu i pozitivnim učincima vježbanja Caput-Jogunica, R., Ćurković, S., Pintar, L. (2006.) i Špehar, N., Gošnik, J., Fučkar Reichel, K. (2007).

Prateći naše studente/ice zadnjih 10 godina ustanovili smo kroz istraživanja preferencija Špehar, N., Gošnik, J., Fučkar Reichel, K. (2008) i njihovih stavova te interesa prema sportu Fučkar, K. I Dijaković, T. (2001), da kolegij Tjelesne i zdravstvene kulture treba biti suvremen, svakako treba pratiti sadašnje trendove u sportu i zdravom načinu života. Iz svega toga proizlazi da je potrebno restrukturirati nastavu na visokim učilištima i ponuditi studentima/cama zanimljive i poticajne sadržaje. Sve je veći interes za novim grupnim programima vježbanja uz glazbu: različite vrste aerobike, zumbe, trbušnog plesa, salse, power yoge i adrenalinskim sportovima.

Ovim istraživanjem pokušat će se utvrditi postoji li kod ispitanika/ca interes za teoretske kineziološke teme iz nekih drugih polja vezanih uz tjelesno vježbanje i sport te koliki je interes studenata/ica Prirodoslovno-matematičkog fakulteta za uvođenje predavanja u sklopu kolegija Tjelesne i zdravstvene kulture.

2. METODE

2.1. Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno tijekom zimskog semestra 2010/11. na prigodnom uzorku od ukupno 574 studenta (327 studentica i 175 studenata) prve godine Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ispitanici/ce su dobrovoljno sudjelovali u istraživanju.

2.2. Uzorak varijabli

Podaci su dobiveni ispunjavanjem neanonimne ankete u kojoj je bilo zastupljeno više skupina pitanja: spol, sadržaj kolegija TZK (vježbe i predavanja). Interes studenata/ica za teoretske kineziološke teme vezanih uz vježbanje i sport procijenjeno je na pet-stupanjskoj skali; tvrdnja 1. – izrazito nevažno, tvrdnja 2. – nevažno, tvrdnja 3. – podjednako važno i nevažno, tvrdnja 4. – važno, tvrdnja 5. – izrazito važno. Ocijenjenih je sljedećih 10 tema: važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti, zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine, utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam, povijest pojedinih sportova, pravila natjecanja i Olimpijske igre, spolno zdravlje – kontracepcija i spolne bolesti, (ne)ravnopravnost žena i muškaraca u sportu, ozljede i nesreće u sportu i njihova prevencija, arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta, primjena psihologije u sportu, pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu.

2.3. Metode obrade podatka

Za statističku obradu podataka korišten je programski paket STATISTICA 6.0. Deskriptivna statistika je korištena za određivanje frekvencija i postotaka pojedine varijable u ukupnoj populaciji te obzirom na spol ispitanika. Analiza varijance je korištena za interese za akademske teme iz kineziologije grupiranih prema spolu.

3. REZULTATI I DISKUSIJA

Frekvencije i postoci pojedinog odgovora studenata 1. godine Prirodoslovno-matematičkog fakulteta za ukupnu populaciju i grupiranih po spolu za interes prema različitim akademskim temama iz kineziologije su prikazani u tablici 1 i slici 1, a rezultati analize varijance obzirom na grupiranje prema spolu u tablici 2.

Tablica 1. Frekvencija(N) i postotak odgovora (%) o interesu za akademske teme (T1 - T10) iz kineziologije

Teoretske kineziološke teme	Odgovori (1-5), N, %					
	T	1	2	3	4	5
važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti	T1	25	46	140	232	124
		4,41%	8,11%	24,69%	40,92%	21,87%
zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine	T2	26	37	143	236	124
		4,59%	6,54%	25,27%	41,70%	21,91%
utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam,	T3	21	34	153	253	104
		3,72%	6,02%	27,08%	44,78%	18,41%
povijest pojedinih sportova, pravila natjecanja i Olimpijske igre	T4	132	164	185	57	27
		23,36%	29,03%	32,74%	10,09%	4,78%
spolno zdravlje – kontracepcija i spolne bolesti	T5	84	109	176	137	59
		14,87%	19,29%	31,15%	24,25%	10,44%
(ne)ravnopravnost žena i muškaraca u sportu	T6	98	92	186	120	69
		17,35%	16,28%	32,92%	21,24%	12,21%
ozljede i nesreće u sportu i njihova prevencija	T7	34	51	172	211	97
		6,02%	9,03%	30,44%	37,35%	17,17%
arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta	T8	159	186	143	58	19
		28,14%	32,92%	25,31%	10,27%	3,36%
primjena psihologije u sportu	T9	69	104	215	126	50
		12,23%	18,44%	38,12%	22,34%	8,87%
pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu	T10	23	21	99	239	183
		4,07%	3,72%	17,52%	42,30%	32,39%

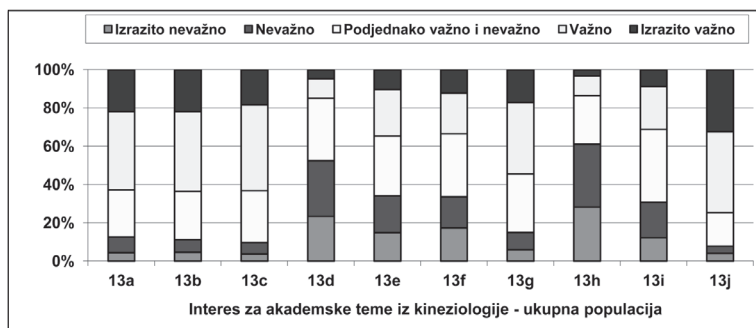
Kod ukupne populacije ističu se četiri najvažnije teme čiji postotak opada u sljedećem nizu: Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam > Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu > Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine > Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti.

Kod studenata je uočen sljedeći niz njima najvažnijih tema: Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine > Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam > Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu > Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti.

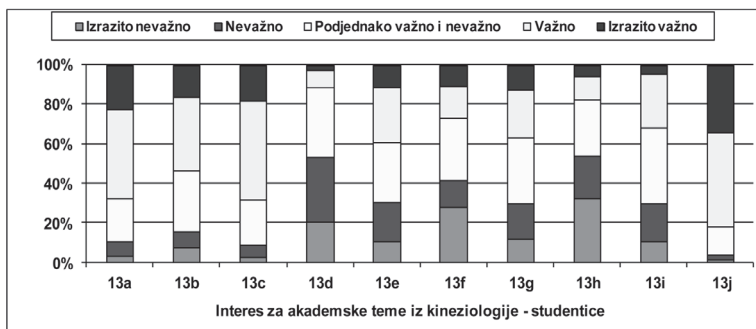
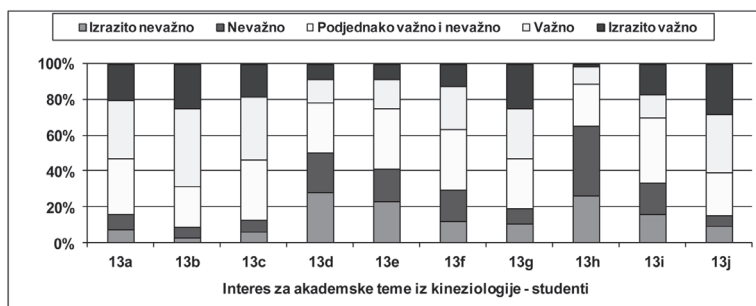
Studenticama su najpoželjnije sljedeće teme u sklopu nastave TZK: Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam > Važnost redovne tjelesne aktivnosti u

očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti > Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine > Spolno zdravlje– kontracepcija i spolne bolesti.

Najmanje poželjne teme su: Arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta i Povijest pojedinih sportova, pravila natjecanja i Olimpijske igre kako kod ukupne populacije tako i kod studenata i studentica zasebno.

Legenda:
 13a - Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti,
 13b - Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine,
 13c - Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam,
 13d - Povijest pojedinih sportova, pravila natjecanja i Olimpijske igre,
 13e - Spolno zdravlje – kontracepcija i spolne bol,
 13f - (ne) ravnopravnosti žena i muškaraca u sportu,
 13g - Ozljede i nesreće u sportu i njihova prevencija,
 13h - Arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta,
 13i - Primjena psihologije u sportu,
 13j - Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu

Slika 1. Postotak pojedinog odgovora studenata 1. godine PMF za ukupnu populaciju, studente i studentice obzirom na njihov interes za akademske teme iz kineziologije.

Ako se uzme u obzir svih 10 predloženih tema analizom varijance je dokazana statistički značajna razlika važnosti pojedine teme između studentica i studenata. Statistička značajnost razlike je potvrđena za sljedeće varijable: Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti, Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine, Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam, Spolno zdravlje – kontracepcija i spolne bolesti, (ne)ravnopravnosti žena i muškaraca u sportu, Arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta i Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu.

Tablica 2. Rezultati analize varijance ukupne populacije studenata 1. godine PMF za interese za akademske teme iz kineziologije grupiranih prema spolu

Varijabla - Interes za akademske teme iz kineziologije	Statistički parametar	
	F	p
Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti	6,79	0,009392*
Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine	12,90	0,000357*
Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam	5,02	0,025519*
Povijest pojedinih sportova, pravila natjecanja i Olimpijske igre	1,67	0,197094
Spolno zdravlje – kontracepcija i spolne bolesti	12,37	0,000471*
(ne)ravnopravnosti žena i muškaraca u sportu	11,51	0,000740*
Ozljede i nesreće u sportu i njihova prevencija	0,02	0,896820
Arhitektura sportskih objekata i vizualna prezentacija sporta	2,83	0,093308*
Primjena psihologije u sportu	0,14	0,704306
Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu	25,54	0,000001*

p<0,05

Izračunata je frekvencija (N) i postotak pojedinog odgovora studenata 1. godinu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta za ukupnu populaciju i grupiranih po spolu za varijablu – Sadržaj kolegija TZK. Više od 30% studenata opredjelilo se da unutar nastave Sadržaj kolegija TZK treba uvesti teoretska predavanja o kineziološkim temama, a 69% da bi nastava TZK trebala ostati praktična u obliku vježbi bez dodatnih sati predavanja.

4. ZAKLJUČAK

Provedeno je istraživanje na uzorku od 574 studenata/ica prve godine Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na osnovi dobivenih podataka vidljivo je da kod studenata postoji dobra informiranost i obrazovanost u

pogledu važnosti redovne tjelesne aktivnosti i njenom utjecaju na zdravlje. U prilog tome idu rezultati analize varijance ukupne populacije studenata za interese za akademske teme iz kineziologije grupiranih prema spolu gdje se ističu četiri najvažnije teme: Utjecaj određene tjelesne aktivnosti na organizam 44,78%, Pravilno izvođenje vježbi koje se mogu samostalno primjenjivati u životu 42,30%, Zdrava prehrana i prevencija prekomjerne tjelesne težine 41,70%, te Važnost redovne tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti 40,92%. Rezultati istraživanja također pokazuju da studentice i studente podjednako zanimaju teoretska predavanja (30%) iz različitih područja društvenih i humanističkih znanosti, polja i grana: kineziologije, biologije, psihologije, medicine, povijesti, sociologije, povjesti umjetnosti...

Ove rezultate treba uzeti u obzir pri strukturiranju nastave TZK na način da ju prilagodimo obavezama i željama studenata/ica koliko je to moguće i postepeno prelaziti s tradicionalnog pristupa poučavanja Tjelesne i zdravstvene kulture imajući na umu fleksibilnost, trend, motivaciju, interes i prilagođenost mladim osobama.

5. LITERATURA

1. Fučkar Reichel, K., Špehar, N., Gošnik, J., Bunjevac, T. (2008). The level of sport activity of students from three institutions of higher education. In: D. Milanović & F. Prot (Eds.), *Proceedings Books of 5th International Scientific Conference on Kinesiology, Zagreb, 2008* „Kinesiology Research trends and applications“ (517-520). Zagreb: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb, ISBN 978-953-6378-79-1.
2. Špehar, N., Gošnik, J., Fučkar-Reichel, K. (2007), Test deklarativnog znanja studenata iz kolegija Tjelesne i zdravstvene kulture, U: V. Findak (ur.). *Zbornik radova 16. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske*, Poreč, 2007, 231-237.
3. Caput-Jogunica, R., Čurković, S., Pintar, L. (2006.), Istraživanje potrebe uvođenja teoretske nastave tjelesne i zdravstvene kulture na visokim učilištima, U: V. Findak (ur.). *Zbornik radova Ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske*, 418-422.
4. Fučkar, K., Dijaković, T. (2001.), Analiza stavova i interesa prema sportu studenata Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, U: V. Findak (ur.) *Zbornik radova 10. ljetne škole pedagoga fizičke kulture Republike Hrvatske*, Rovinj, 2001., 114-119.
5. Špehar, N., Gošnik, J., Fučkar Reichel, K., (2008). The Preferences Toward sports of Students in Institutions of Higher Education U: *Proceedings Books of 5th International Scientific Conference on Kinesiology, Zagreb, 2008* „Kinesiology Research trends and applications“ (561-566). Zagreb: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb, ISBN 978-953-6378-79-1.